

OKO Liberec

TC TyfloCentrum
Liberec, o.p.s.

Plán akcí

5/2024 Májový speciál

KONTAKTY:

Telefon: 488 577 661

Email: liberec@tyflocentrum-lb.cz

Adresa: Na Výšinách 451/9, Liberec 5

Web: <http://tyflocentrum-lb.cz/>

CO NABÍZÍME:

- **Průvodcovskou a předčitatelskou službu**

domluvení služby:

Zuzana Čadová (771 278 733, pps@tyflocentrum-lb.cz)

Květa Nováková Heligarová (aktuálně dlouhodobá nemoc),

- **Zajištění sociálně aktivizačních služeb**

přihlášení na akce:

Mgr. Jana Benešová (736 130 590, aktivity@tyflocentrum-lb.cz),

- **Výuku a poradenství ohledně elektronických kompenzačních pomůcek**

domluvení služby:

Ing. Jana Smolná (731 913 585, jana.smolna@tyflocentrum-lb.cz),

Lukáš Feifer (771 235 977, lukas.feifer@tyflocentrum-lb.cz),

- **Základní sociální poradenství**

zajištění služby:

Mgr. Jana Jakubcová (797 695 503, jana.jakubcova@tyflocentrum-lb.cz),

Mgr. Jana Benešová (736 130 590, jana.benesova@tyflocentrum-lb.cz),

- K zapůjčení tandemová kola, zvukové knihy, možnost digitalizace textů a další.

Pro přihlášky a odhlášky na akce TyfloCentra využijte kontakt 736 130 590, a to v určené dny: v pondělí v čase 8:00 – 16:00 a ve středu v čase 8:00 – 16:00.

Mimo tyto dny využijte SMS zprávu, nebo email aktivity@tyflocentrum-lb.cz.

Upozorňujeme, že kapacita vybraných akcí může být omezená.

Pro objednávání na konzultace k elektronickým kompenzačním pomůckám využijte kontakt na Ing. Janu Smolnou v určeném čase: každé úterý od 12:00 do 13:00, nebo na Lukáše Feifera v určeném čase: každý čtvrtek od 12:00 do 13:00. Děkujeme.

Vážené čtenářky a vážení čtenáři OKA,

typicky aprílové počasí o sobě letos dává intenzivně vědět. Zanedlouho v TyfloCentru proběhne oblíbené „pálení čarodějnic“ s grilováním na terase, a vzápětí nás již přivítá květen. A jelikož tradicím spojeným s čarodějnicemi jsme se v minulých ročnících OKA již věnovali, dáme letos rádi prostor tradicím prvomájovým, o kterých si můžete přečíst v úvodní textové rubrice.

Co se programu týká, přímo 1. května, stejně jako 8. 5. 2024, máme na pobočce z důvodu státních svátků zavřeno. Pozornost však určitě věnujte následujícím středám. Na přání několika našich klientek vyrazíme **15. 5. 2024 na výlet** do přírody – konkrétně do nedalekého **areálu Vysoká u Chrastavy**.

Očekávaný velký **Krajský přebor v bowlingu 2024** proběhne 22. května v Restauraci Bowling Sedmihorky. Zveme aktivní hráče i sportovní fanoušky na pospolitě klání.

V závěru měsíce se pak vydáme **do nedalekého Brniště na vycházku s našimi vodícími partáky, tzv. „Ještědskou smečkou“**. Avšak vodící pes není podmínkou účasti, akce je samozřejmě otevřena každému zájemci. ☺

Již jste si zvykli, že klubová setkání bývají v poslední době spojena s konkrétním programem. V květnu se tak budeme **se Zuzkou Čadovou učit plést košíky**.

Zveme také na **besedu paní Michaely Urgošíkové na téma dentální hygieny a prevence zubních onemocnění**. Chybět nebudou edukační hmatové pomůcky jako model zubu či chrupu.

S měsíční frekvencí pokračujeme s „**PC klubem**“ **Lukáše Feifera**, který pro Vás připravil vysoce aktuální téma umělé inteligence.

Se zpravodajem tentokrát posíláme **ohlédnutí paní Lucie Štěrbové Fialkové za druhou částí rozhovorů**, které pro Vás v uplynulých měsících psala. Děkujeme tímto naší spolupracující autorce za úžasnou kolekci inspirací a zkušeností, kterou se jí podařilo nasbírat.

Prima čtení a parádní májové zážitky přeje

Vaše TyfloCentrum Liberec

Obsah čísla

Úvodník.....	2
Obsah čísla	3
Program TC na květen 2024	3
První máj.....	7
Soutěž: Uhodnete oblíbenou jarní houbu?	9
Výsledky dubnové soutěže: Knižní kvíz.....	9
Oslavenci v květnu	9
Ohlédnutí: Co přinesl březen a duben	10
Recepty Jiřího Pikeše.....	12
Lukáš Feifer: AI aneb umělá inteligence, co nás (ne)přechytračí?.....	14
Nakoukněte: Soutěž a výstava uměleckých děl.....	15

Program TC na květen 2024

Ve středu 1. 5. 2024 a ve středu 8. 5. 2024 je z důvodu státních svátků TC Liberec zcela uzavřeno.

2. 5. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky

V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 30. 4. 2024.

2. 5. čtvrtek 14:00 Jóga

Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 30. 4. 2024.

3. 5. pátek 9:30 Horolezení v Šutru

Lezeme se Zuzkou Čadovou na umělé stěně v Šutru Liberec. **Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci.** Prosíme o přihlášení do 26. 4. 2024.

- 6. 5. pondělí 10:00 Německá konverzace**
- Německá konverzace probíhá prezenčně v prostorách TC Liberec. Lektorkou je paní Andrea Tkáčová. Přihlášení nových zájemců do 2. 5. 2024.
- 6. 5. pondělí 13:00 Dentální hygiena – beseda s praktickými ukázkami**
- Paní Michaela Urgošíková, která se zabývá tématem dentální hygieny pro lidi se zrakovým hendikepem, k nám zavítá s naučným programem. Dozvíme se, jak pečovat o ústní dutinu a zdraví našich zubů. Vše si názorně ukážeme na hmatových modelech. Pro každého účastníka má lektorka připraven vzorek zubní pasty zdarma. 😊
Prosíme o přihlášení do 30. 4. 2024.
- 9. 5. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 6. 5. 2024.
- 9. 5. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 6. 5. 2024.
- 10. 5. pátek 9:30 Horolezení v Šutru**
- Lezeme se Zuzkou Čadovou na umělé stěně v Šutru Liberec. **Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci.** Prosíme o přihlášení do 3. 5. 2024.
- 15. 5. středa 9:30 Výlet na Hotel a Farmu Vysoká**
- Máme tu výlet na přání! Navštívíme vyhlášený restaurační a jezdecký areál [Vysoká](#) nedaleko Chrastavy. Odjezd z Liberce autobusem č. 70 v 9:35. Z autobusového nádraží v Chrastavě plánujeme pěší trasu v délce asi 2 km na farmu, kde bude možnost dát si oběd. Předpokládaný návrat do Liberce je v cca 14:30. Sraz u budovy prodejny jízdenek na AN Liberec v 9:15. Prosíme o přihlášení do 7. 5. 2024.

- 15. 5. středa 14:00 Angličtina online – gramatika (90 minut)**
 Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorkou je paní Andrea Francová.
- 16. 5. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky**
 V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 13. 5. 2024.
- 16. 5. čtvrtek 14:00 Jóga**
 Upozorňujeme, že **v tomto termínu probíhá jóga výjimečně pouze online** přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 13. 5. 2024.
- 17. 5. pátek 9:30 Horolezení v Šutru**
 Lezeme se Zuzkou Čadovou na umělé stěně v Šutru Liberec. **Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci.** Prosíme o přihlášení do 10. 5. 2024.
- 20. 5. pondělí 10:00 Zážitkové vaření s Jiřím Pikešem**
 Oproti původnímu plánu proběhne vaření již na konci května. Vaříme francouzskou cibulačku a svíčkovou Stroganov (v mezinárodní kuchyni psáno „Stroganoff“). Prosíme o přihlášení do 16. 5. 2024.
- 20. 5. pondělí 13:00 PC klub s Lukášem Feiferem – umělá inteligence**
 Umělou inteligenci nejspíš registrujete také pod zkratkou AI. Kde všude se může běžný uživatel s nástroji umělé inteligence setkat a jak AI funguje? O tom bude tentokrát řeč na klubu s lektorem Lukášem Feiferem. Prosíme o přihlášení do 13. 5. 2024.
- 22. 5. středa 10:00 Krajský přebor v bowlingu Sedmihorky**
 TC Liberec a SONS Liberec pořádají další ročník Krajského turnaje hráčů a hráček bowlingu. Hrát budeme v [Restauraci Bowling Sedmihorky](#) od 10:15. Restaurace nám bude zpřístupněna od 10:00. Za každé město bude postaveno osmičlenné družstvo. (V případě potřeby – v početní tísni - budou utvořena družstva složená z hráčů různých měst.) **Kdo z hráčů ještě závazně nepotvrdil**

svou účast, prosíme o nahlášení nejpozději do 3. 5. 2024. Odjezd z Liberce vlakem Sp5571 v 8:19. Plánovaný příjezd do stanice Karlovice/Sedmihorky je v 9:29. Sraz ve vestibulu vlakového nádraží v Liberci v 8:00.

Program:

Rozdělení drah

Odehrání dvou kol po sobě

Odhlášení drah

Zaplacení drah (hradí SONS Liberec)

Společný oběd (cca v 12:45)

Vyhlášení výsledků

Konec akce (cca v 14:00)

23. 5. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky

V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 20. 5. 2024.

23. 5. čtvrtek 14:00 Jóga

Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 20. 5. 2024.

24. 5. pátek 9:30 Horolezení v Šutru

Lezeme se Zuzkou Čadovou na umělé stěně v Šutru Liberec. **Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci.** Prosíme o přihlášení do 17. 5. 2024.

27. 5. pondělí 10:00 Klubové setkání – pleteme košíky

Výjimečná možnost osvojit si základní principy tvorby košíků a na místě si svůj vlastní košík vyrobit. Kapacita akce je 5 osob. Příspěvek na materiál 50,- Kč. Prosíme o přihlášení do 20. 5. 2024.

- 27. 5. pondělí 12:30 Německá konverzace**
- Německá konverzace probíhá prezenčně v prostorách TC Liberec. Lektorkou je paní Andrea Tkáčová. Přihlášení nových zájemců do 23. 5. 2024.
- 29. 5. středa 9:00 Ještědská smečka v Brništi – výlet**
- Naši čtyřnozí společníci si zaslouží vyrazit do přírody na nějaké to dobrodružství. Putování převážně přírodními cestami spojené s obědem na cestě. (Jednou z variant oběda je [Pohostinství u Strachotů](#).) Odjezd z Liberce spojem č. TL6604 v 9:02 směr Brniště, kam dorazíme v 9:58. Připojí se zde k nám partáči z cestujících z České Lípy. Sraz ve vestibulu vlakového nádraží v Liberci v 8:45. Předpokládaný návrat spojem č. TL6613 s příjezdem do Liberce v 16:52. Prosíme o přihlášení do 22. 5. 2024.
- 29. 5. středa 14:00 Angličtina online – gramatika (90 minut)**
- Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorkou je paní Andrea Francová.
- 30. 5. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 27. 5. 2024.
- 30. 5. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 27. 5. 2024.
- 31. 5. pátek 9:30 Horolezení v Šutru**
- Lezeme se Zuzkou Čadovou na umělé stěně v Šutru Liberec. **Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci.** Prosíme o přihlášení do 24. 5. 2024.

První máj

První květen neboli První máj je u nás spojený se dvěma svátky. První máj jako pomyslný svátek zamilovaných se v Česku ujal možná i o něco více než únorový

sv. Valentýn. **První máj jako oficiální svátek práce je pak jedním ze čtrnácti svátků v České republice a je uznáván po celém světě.**

Jeho původ sahá až do 19. století. V roce 1886 se 1. května uskutečnila stávka dělníků v Chicagu, kterou vyhlásil anarchistický deník The Alarm. Stávky se zúčastnilo několik set tisíc dělníků, kteří usilovali o lepší pracovní podmínky, o zkrácení pracovní doby na osm hodin, a to bez ztráty peněz. Návrh francouzských socialistů, aby se 1. květen slavil jako oficiální Svátek práce, byl pak přijat v roce 1889 Druhou internacionálou. Postupně se pak přidávaly i ostatní země.

V dobách antiky byl první květnový den příležitostí k velkolepým oslavám květin, rozkvetlých zahrad, plodnosti a mládí, slavilo se vášnivě až divoce. Ve velké části Evropy se první květen propojil s oslavami takzvaného pálení čarodějnic, které mělo svou keltskou i germánskou tradici.

Na První máj se zamilované páry líbají pod rozkvetlým stromem, nejlépe třešní. K tradicím také patří **stavění májky, loučení se zimou a vítání jara**. Podoba dnešních oslav Prvního máje mohla vzniknout mimo v souvislosti s dílem Karla Hynka Máchy „Máj“.

Májka je pojímána jako **symbol lásky, plodnosti a mládí** – ale také jako strážce obce. Tradičně se muži vydávají poslední dubnový den do lesa, aby uřízli co nejvyšší strom. Muži z budoucí májky oloupou kůru, oklestí ji a děvčata ozdobí její vršek stuhami a krepovými papíry. Pod korunou stromu je tradičně uvázan **ozdobený věnec**, který symbolizuje panenství dívek ve vsi. Právě kvůli němu musí mladíci hlídat májku přes noc. Chlapci z okolních vesnic se totiž během noci mohou pokusit májku pokácet, a získat tak symbolické panenství děvčat pro sebe.

Ve velmi tradičních vesnicích staví mladíci malé májky (břízky) před domy svých děvčat. Tento čin je signálem pro všechny, že dívka není k mání.

V některých krajích je rovněž zvykem vysypávat tzv. **chodníčky lásky** – cestičky z písku či vápna, které spojují domy milenců.

O prvomájových tradicích se můžete více dozvědět také v pořadu České televize z cyklu „Naše tradice“. Pořad má 25 minut.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10519120758-nase-tradice/212562260400014/>

Soutěž: Uhodnete oblíbenou jarní houbu?

Možná znáte **jednu z prvních jarních hub**, která je velmi oblíbená pro svou jedinečnou vůni a chuť. Najít ji můžeme někdy již v polovině dubna, **většinou pak v květnu, a to nejen v lesících, ale také na loukách či v parcích**. Má typickou krémově bílou barvu a příjemně hebkou texturu klobouku. Dorůstá tří až patnácti centimetrů. Hodně trpí na červivost. Lze z ní připravit vynikající smetanovou omáčku – někteří dokonce tvrdí, že chutná lépe než z pravých hřibů. Jediným rizikem je v případě této houby fakt, že patří mezi lupenaté, a tak hrozí záměna s jinými nejedlými či jedovatými druhy.

Víte, jak se houba jmenuje?

- a) Destice chřapáčová
- b) Čirůvka májovka
- c) Penízovka sametonohá

Odpověď na soutěžní otázku od Vás budeme čekat do 15. 5. 2024.

Výsledky dubnové soutěže: Knižní kvíz

Pro některé z Vás byl znalostní kvíz z minulého vydání opět hračkou. Pro pořádek níže uvádíme správné odpovědi na otázky s knižní tematikou. A blahopřání tentokrát patří **úspěšné vylosované soutěžící, paní Haně Lopatkové**.

1. Mezi tři nejčtenější knihy na světě nepatří:

- c) Romeo a Julie

2. Který národ drží světový rekord v průměrné délce čtení knih na osobu a týden?

- b) Indové

3. Jak se odborně nazývá strach z dočtení knihy?

- c) abibliofobie

4. Jak se jmenuje první kniha napsaná na psacím stroji?

- a) Dobrodružství Toma Sawyera

Oslavenci v květnu

Mezi májové oslavence patří paní Andrea Tkáčová. Přejeme vše nejlepší k jejím narozeninám!

Libercem provázela Nina Medková

Paní Nina Medková si pro zájemce o historické souvislosti města Liberce opět připravila poutavé vyprávění spojené s procházkou. Koncem března jsme vyrazili na Nerudovo náměstí a přilehlé ulice. Ten den nás popoháněla ukrutná zima a nepříjemně ostrý vítr. Ale nevzdali jsme se a stihli jsme se leccos dozvědět. Například, že na Nerudově náměstí dříve stála kašna, kterou postavili jen 27 let poté, co zde byli hromadně pohřbíváni zemřelí na tyfus. Inu, i taková je historie. Vděčně jsme se závěrem ohřáli v nedaleké kavárně v přízemí Krajské vědecké knihovny Liberec. Mají zde výborné polévky! ☺ Následuje skupinová fotografie vymrzlých účastnic akce přímo z Nerudova náměstí.

Výlet do Prahy

Ve středu po Velikonocích jsme s libereckými klienty zavítali do Prahy. Tentokrát hned na dvě akce. Navštívili jsme prodejnu Tyflopomůcek v Krakovské ulici. Pořádili jsme zde například hmatově upravený skládací metr, mluvící osobní váhu nebo hrací karty se zvětšenými symboly. Poté jsme se přesunuli do klubovny Společenství duševních sportů, kde se o nás úžasně postaral pan Slanina a jeho milé kolegyně. Dýchla na nás pozitivní atmosféra a nadšení do her všeho druhu – deskových, karetních, kombinujících kostky a různé další herní prvky. Některé z nich jsme si i na místě vyzkoušeli, a i když času nebylo mnoho, stačily nás okamžitě nadchnout. **Na červen již nyní plánujeme návštěvu členů SDS u nás na liberecké pobočce TyfloCentra. Nenechte si akci ujít.** Následuje fotografie účastnic akce, která u stolu v klubovně pozorně zkoumají součásti hry s názvem Plný kurník.

Dubnové vaření přineslo další laskominy, na jejichž vzniku se někteří z Vás přímo podíleli. Recepty jako vždy zveřejňujeme na tomto místě. Ať chutná!

Jehněčí se špenátem a špekovým knedlíkem

Suroviny (na 8 porcí):

Na knedlíky:

- 10 rohlíků (nejlépe 2 – 3 dny starých)
- 2 větší bílé cibule
- 3 lžíce oleje
- 300 gramů slaniny
- 1 litr mléka
- 4 celá vejce
- Cca 400 gramů hrubé mouky
- Sůl, pepř, muškátový oříšek mletý

Na špenát:

- 1 větší bílá cibule
- 2 lžíce oleje
- 3 lžíce hladké mouky
- 0,4 litru vody
- 3 balení mražených špenátových listů
- 3 vrchovaté lžíce sušeného česneku
- 2 celá vejce
- 2 – 3 malé špetky pepře
- Sůl

Na jehněčí:

- 1,5 kg směsi jehněčího masa (hřbet, plec)
- 2 velké bílé cibule
- 200 gramů (asi 5 paliček) česneku
- ½ sáčku koření na jehněčí nebo na zvěřinu
- Olej na vymazání pekáčku

Postup:

Nejprve dáme péci maso. Troubu rozpálíme na 200 stupňů. Plech nebo pekáč potřeme tenkou vrstvou oleje a poklademe na něj jehněčí maso. Cibule pokrájíme nahrubo. Česnek oloupeme na stroužky. Maso v pekáči zasypeme cibulí a česnekovými stroužky, hustě posypeme kořenící směsí a dáme péci nejméně na 1,5 hodiny. Během této doby můžeme pekáč otočit.

Dále si připravíme knedlíky. Cibule oloupeme a nakrájíme najemno. Slaninu nakrájíme na drobné kostičky. V hlubší (wok) pánvi rozpálíme 3 lžíce oleje a společně smažíme slaninu s cibulkou do zlatova, až je slanina hezky vypečená. Ochutíme solí a pepřem. Necháme zcela zchladnout. Nakrájíme si staré rohlíky na kostičky. (My jsme měli rohlíky čerstvé, nechali jsme je tedy ještě 15 minut sušit v troubě při teplotě 100 stupňů.) Ve větší míse rukou prohněteme nakrájené pečivo, směs cibule a slaniny, mléko, vejce a přibližně 400 gramů mouky (podle potřeby přidáme). Dochutíme solí a muškátovým oříškem. Rukama máčenýma ve studené vodě pak tvarujeme ze vzniklé hmoty kulaté knedlíky, které vhadzujeme do vroucí řádně osolené vody. Vaříme na středním ohni asi 12 minut (knedlíky vyplavou). Vyjmeme je z vody a necháme okapat.

Na špenát si připravíme jednu cibuli pokrájenou najemno. Ve větším hrnci se silným dnem rozpálíme olej, přidáme cibuli a lehce zasmažíme. Dále přisypeme tři lžíce hladké mouky, promícháme a zhotovíme tak cibulovou jíšku. Poté podlijeme 0,4 litru studené vody, prohřejeme a přidáme všechny tři balíčky mraženého špenátu. Po rozpuštění špenátu směs ochutíme solí, pepřem a bohatě sušeným česnekem. Vaříme na mírném ohni a často mícháme. Jakmile směs začne houstnout, zavaříme ji ještě dvěma vejci (případně přidáme další dle potřeby).

Maso vyjmeme z trouby a servírujeme společně s knedlíky a špenátem. Nechte si chutnat!

Mrkvový salátek (na 8 porcí)

Suroviny:

- 1 kg mrkve
- 3 velká jablka
- 4 grapefruity
- 1 citrón
- 200 gramů tekutého pampeliškového medu

Postup:

Mrkev oškrábeme a jablka oloupeme. Obojí nastrouháme na hrubém struhadle. Společně promícháme. V odšťavňovači vylisujeme šťávu z grepů a citronu, smícháme ji s medem a spojíme s nastrouhanými jablky s mrkví. Dáme vychladit. Tento elixír zdraví podáváme společně s jehněčím. Je to dokonalá kombinace!

Lukáš Feifer: AI aneb umělá inteligence, co nás (ne)přechytračí?

Dnešní doba se vyznačuje hojným využíváním umělé inteligence v široké škále oborů, my si dnes řekneme pár zajímavostí, kde ji můžeme potkat a jak se plánuje využít v budoucnu.

Kde ji tedy najdeme?

Často se dnes potkáme s formou umělé inteligence na e-shopech, říká se jim tzv. chatbot. Většinou v pravém dolním rohu je bublinka, kde si s tímto botem můžete pomoci při hledání výrobku, který se Vám např. nepodařilo dohledat. Chatbot hledá podle klíčových slov, která zadáte, a vyhledává tak produkty, kde je obsaženo některé ze slov, tudíž vyhledá nejen hlavní produkt, ale i související. Dále se dá pomocí umělé inteligence generovat obrázek, výsledky jsou ale nejisté, protože záleží na správné formulaci věty, kterou popisujete, jak má obrázek vypadat. Pro mladší generaci už třeba umělá inteligence může tvořit i obsah na internet. Lidé, co sdílí svůj obsah na sociální síti, mohou používat umělou inteligenci k tvoření příspěvků na Facebook, stříhání videí a dalších věcí, má to své chyby, ale i tak si tato funkce našla využití. Umělou inteligenci však můžeme znát i my, jakožto zrakově postižení, jelikož některé aplikace používají generování popisů obrázků právě skrze umělou inteligenci. Můžeme tak např. jmenovat funkci Be my AI v aplikaci Be my eyes.

Jako poslední si zmíníme asistenty Chat GPT a Copilot. Jedná se o asistenty, kteří umí generovat text, vyhledávat různé informace po částech internetu, ke kterým mají přístup a obecně s Vámi vést konverzaci. Budou reagovat na Vaše věty a podle naučeného chování i odpovídat. Tito asistenti jsou dobří pro rychlé vyhledání informací, je však nutné dávat pozor na jejich pravdivost, fakta nejsou vždy správná a je dobré je tedy brát s rezervou. Jejich využití najdeme různě, Chat GPT je například propojen právě s aplikací Be my AI, zatímco funkci Copilot najdeme v prohlížeči Microsoft Edge, v produktech firmy Microsoft jako např. Microsoft Office 365, anebo od verze Windows 11 i přímo v PC.

Jak s námi tato umělá inteligence může komunikovat?

Většinou se setkáváme s tím, že na dotaz je nám vygenerovaný textový obsah, jako forma odpovědi, nicméně doba pokročila, a umělá inteligence dnes napodobí i hlas. Tato možnost už byla použita např. u herce Vala Kilmera, který po rakovině hrtanu ztratil možnost mluvit. Pomocí umělé inteligence mu jedna firma z Velké Británie na malou chvíli navrátila hlas do filmu, kde hrál. Vzali totiž nahrávky jeho hlasu z předchozích filmů a postupně tak učili inteligenci, jak má jeho hlas znít v určitých situacích, následně napsali dialog, herec na kameru hýbal ústy a následně v zákulisí do zvukové stopy pustili větu, kterou namluvila umělá inteligence. Po zkombinování vyšel vcelku přirozený výsledek.

Pokud Vás zaujalo nějaké téma, dorazte na následující počítačový klub, kde si ukážeme pár praktických ukázek a téma rozšíříme o další poznatky.

Nakoukněte: Soutěž a výstava uměleckých děl

S potěšením zveřejňujeme pozvánku na soutěž uměleckých děl zaštitěnou **cenou Charlese Emmanuela Schelfhouta**. Její motto je „tužkami a štětci roztrháme věčnou mlhu, která nás obklopuje“. Soutěž je otevřena všem zrakově postiženým umělcům bez rozdílu věku, amatérům i profesionálům, a jejím cílem je především emoční vyjádření.

Pro účast je třeba se bezplatně zaregistrovat a nahrát kvalitní skeny jedné či dvou osobně vytvořených kreseb nebo maleb, případně i fotografie soch. Vyhrát lze hodnotné ceny. Digitální reprodukce všech děl budou posuzovány sedmičlennou porotou sestávající z umělců, oftalmologů i sociálních pracovníků, a výstava bude otevřena i široké veřejnosti. Soutěžními kritérii jsou originalita, harmonie, a kvalita a složitost zpracování.

Příjem skenů probíhá do 30. září. Pro nahrání je třeba zaregistrovat se na soutěžním webu a dále ověřit svou e-mailovou adresu. Registrace se podle věku umělce člení na děti, na dospívající a na dospělé, a vedle nahrání scanu uměleckého díla a vyplnění datového listu je vždy třeba **dodat i potvrzení o ztrátě zraku**. Bez nahrání tohoto potvrzení budou díla automaticky vyřazena. Registrační formulář je přístupný v holandštině, francouzštině a angličtině (lze využít online překladač). Bližší informace k registraci na anglicky psané stránce:

<https://www.artandlowvision.be/en/how-to-participate/>

Přejeme máj v plném květu!

Další použité zdroje:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prvni-maj-svatek-prace-svatek-zamilovanych-150800>

<https://stips.cz/ceske-tradice-staveni-maje-a-prvomajovy-polibek>

<https://zenysro.cz/doporucujeme/rodina-a-vztahy/vzhuru-na-petrin-romantika-ritualy-tradice-a-historie-prvniho-maje/>